

Savjetovanje sa zainteresiranom javnošću u procesu donošenja Izmjena i dopuna Pravila organiziranja tržišta električne energije
Rezultati javne rasprave provedene od 15. travnja do 29. travnja 2016.

	Sažetak primjedbi i prijedloga (članci na koje nije bilo primjedbi i prijedloga nisu prikazani; primjedbe koje nisu komentirane u načelnim primjedbama nalaze se u zasebnim člancima)	PRIHVAĆENO/ DJELOMIČNO PRIHVAĆENO	NIJE PRIHVAĆENO	KOMENTAR
Načelne primjedbe	<p>(1) Ova Pravila potrebno je uskladiti sadržajno i terminološki sa Zakonom o tržištu električne energije te vremenski i sadržajno s donošenjem/stupanjem na snagu Pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava. Nadalje Pravila je potrebno uskladiti vremenski i sadržajno s Metodologijom za određivanje cijena za pružanje pomoćnih usluga, Metodologijom za određivanje cijena za pružanje usluge uravnoteženja te Metodologijom za određivanje cijena za obračun električne energije uravnoteženja. Nadalje, već iz samog popisa terminologije i popisa ugovora koji se sklapaju na tržištu električne energije (TEE) vidljivo je da se sadržajno radi o jednom pod zakonskom aktu, te bi u budućim Izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije trebalo težiti objedinjavanju Pravila o tržištu električne energije i Pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava.</p> <p>(2) Operatori sustava moraju imati prava i obveze kao i svaki drugi tržišni sudionik, posebice se to odnosi na Operatora prijenosnog sustava – u dijelu energije za pokriće gubitaka u mreži. S obzirom da je prema čl. 56. Operator prijenosnog sustava odgovoran za svoj tržišni plan koji uključuje planiranje potreba energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži, za kompenzacijski plan razmjene te za nabavu pomoćnih usluga u prijenosnoj mreži i za uravnoteženje EES-a, nedopustivo je da bude izuzet u čl. 38 od odgovornosti za odstupanje i plaćanje energije uravnoteženja!</p> <p>Konkretno, kao što svaki tržišni sudionik ima odgovornost u penalizaciji energije uravnoteženja, ovisno o mjerenim razlikama ostvarenja i tržišnog plana za svaki 15-minutni interval u danu D, takvu odgovornost potpuno jednako moraju snositi i operatori mreže i članovi eko bilančne grupe.</p>			<p>(1) Pravila organiziranja tržišta električne energija su donesena prije ostalih navedenih podzakonskih akata te HROTE ne može utjecati na donošenje ostalih podzakonskih akata.</p> <p>(2) PRIHVAĆENO/ DJELOMIČNO PRIHVAĆENO</p> <p>HOPS je izuzet od sklapanja ugovora s HOPS-om. HOPS nije u mogućnosti potpisat ugovor s HOPS-om, budući da je prema Zakonu o tržištu električne energije („NN“, br. 22/13, 102/15) isti zadužen za financijski obračun energije uravnoteženja.</p>

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Načelne primjedbe</p>	<p>Svaki sudionik na tržištu jedino na taj način može biti motiviran planirati svoje potrebe što je moguće preciznije, s „namjerom dobrog gospodarstvenika“ i pravično snositi troškove za svako odstupanje od svojeg plana. U protivnom se nastavlja distorzija tržišta, pravednog tržišnog natjecanja i učinkovite raspodjele sredstava od činitelja neuravnoteženja prema pružatelju usluge uravnoteženja, što u konačnici može dovesti i do poremećaja u tehničkom smislu uravnoteženog vođenja EES-a.</p> <p>HOPS mora biti odgovoran za odstupanje ostvarenja od plana gubitaka, i snositi trošak odnosno alternativno biti u bilančnoj grupi s trgovcima od kojih nabavlja energiju za pokriće gubitaka. U suprotnosti radi se o kršenju Zakona o tržištu električne energije, Uredbe REMIT i diskriminirajućeg položaja u odnosu na druge sudionike na tržištu električne energije u RH, posebno operatora distribucijskog sustava.</p> <p>(3) Ovim Pravilima treba omogućiti da proizvođač ima pravo na saldiranje (bilanciranje, netiranje) predane (proizvedene, isporučene) električne energije u mrežu na jednom ili više obračunskih mjernih mjesta s istodobno preuzetom električnom energijom za potrebe predmetne proizvodnje na drugom obračunskom mjernom mjestu iste naponske razine u predmetnoj elektrani.</p> <p>(4) Predlažemo da se u svrhu pravovremenog i kvalitetnog usklađenja novog tržišnog modela u POTEE i PUEES predvidi probni rok za prilagodbu poslovnih procesa od 3 mjeseca od trenutka primjene/stupanja na snagu akta, ukoliko ti datumi nisu isti. U tom smislu predlaže se da HROTE objavi tumačenje članka 80., u okviru POTTE-a.</p> <p>(5) S obzirom na članke 74. i 75. i kupoprodaju električne energije unutar granica RH, potrebno je definirati krajnji rok za dostavu tržišnog plana voditelja bilančne grupe Operatoru prijenosnog sustava kako bi se pravovremeno uskladile ugovorne strane iz ugovora o kupoprodaji električne energije i kako bi Tržišni plan iz čl. 71., st. 3 i čl. 72. bio uravnotežen.</p> <p>(6) Nadalje, potrebno je definirati i krajnji rok za dostavu tržišnog plana VBG-a OPS-u, u slučaju re-plana proizvodnje i potrošnje unutar same bilančne grupe.</p>	<p>(3) NIJE PRIHVAĆENO Ne spada u domenu Pravila organiziranja tržišta električne energije.</p> <p>(4) PRIHVAĆENO Rok stupanja na snagu je pomaknut za 01. rujna 2016.</p> <p>(5) NIJE PRIHVAĆENO Voditelj bilančne grupe dostavlja ugovorni raspored koji obuhvaća prekograničnu razmjenu HOPS-u sukladno Pravilima o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapacitetima.</p> <p>(6) DJELOMIČNO PRIHVAĆENO Replan je omogućen kroz ispravke ugovornih rasporeda do 15:30h u D-1.</p>
--	---	---

Članak 1.	U stavku 4, umjesto „prekogranične suradnje“ dodati „prekogranične razmjene“. Suradnja je preopćeniti pojam, a sve konkretnije je definirano kroz kupoprodajne ugovore koji mogu uključivati trgovinu unutar RH i/ili trgovinu koja uključuje prekograničnu razmjenu.	PRIHVAĆENO
Članak 2.	Umjesto „stavka 12“ staviti „stavka 2“. Vjerojatno je obični lapsus calami.	PRIHVAĆENO
Članak 3.	<p>Predlaže se stavke 4, 5, 6 i 7. korigirati da glase:</p> <p>„(4) U slučaju neuspjele naplate potraživanja od opskrbljivača, operator tržišta će o tome, u najkraćem mogućem roku, obavijestiti operatora prijenosnog sustava, operatora distribucijskog sustava i opskrbljivača u okviru javne usluge opskrbe električne energije.</p> <p>(4a) Nakon zaprimanja obavijesti iz stavka (4) operator sustava dužan je obavijestiti opskrbljivača u okviru javne usluge opskrbe električne energije o ostvarenoj prodaji električne energije opskrbljivača iz stavka 4 ovog članka, za prethodni mjesec.</p> <p>(5) U slučaju neplaniranog izlaska opskrbljivača s tržišta operator tržišta će u najkraćem mogućem roku o tome obavijestiti operatora prijenosnog sustava, operatora distribucijskog sustava, opskrbljivača u okviru javne usluge opskrbe električne energije i Agenciju.</p> <p>(6) Operator sustava dužan je, opskrbljivaču koji je nositelj obveze javne usluge opskrbe, dostaviti podatke o krajnjim kupcima koji po automatizmu prelaze na univerzalnu uslugu ili zajamčenu opskrbu najkasnije 2 radna dana prije korištenja prava krajnjeg kupca na opskrbu električnom energijom u okviru javne usluge.</p> <p>(7) Za krajnje kupce iz stavka 6. ovog članka operator sustava dužan je, opskrbljivaču koji je nositelj obveze javne usluge opskrbe, dostaviti i/ili staviti na raspolaganje podatke o potrošnji električne energije na obračunskim mjernim mjestima krajnjeg kupca, krivulju opterećenja sukladno propisima kojima se uređuje primjena nadomjesnih krivulja opterećenja te oznaku karakteristične skupine kupaca za razdoblje do 12 mjeseci koji prethode početku korištenja prava krajnjeg kupca na opskrbu električnom energijom u okviru javne usluge“.</p>	PRIHVAĆENO

<p>Članak 4.</p>	<p>S obzirom da je prema čl. 56. Operator prijenosnog sustava odgovoran za svoj tržišni plan koji uključuje planiranje potreba energije za pokriće gubitke u prijenosnoj mreži, za kompenzacijski plan razmjene te za nabavu pomoćnih usluga u prijenosnoj mreži i za uravnoteženje EES-a, <u>nedopustivo je da bude izuzet u čl. 38 od odgovornosti za odstupanje i plaćanje energije uravnoteženja!</u> Predlaže se brisanje članka ili dodati u stavku 3. nakon izraza „od pružatelja usluge uravnoteženja“ dodati zarez i pisati „što ne isključuje njegovu odgovornost za odstupanje i plaćanje energije uravnoteženja.“</p>	<p>DJELOMIČNO PRIHVAĆENO HOPS nije u mogućnosti potpisati ugovor s HOPS-om, budući da je prema Zakonu o tržištu električne energije („NN“, br. 22/13, 102/15) isti zadužen za financijski obračun energije uravnoteženja.</p>
<p>Članak 6.</p>	<p>Nedostaje vrijeme do kada je VBG dužan dostaviti OPS-u ugovorne rasporede svih članova svoje BG -> prijedlog – dodati podcrtano „(1) <u>Najkasnije do 14:30 sati</u> u danu unaprijed koji neposredno prethodi danu isporuke, voditelj bilančne grupe je obavezan dostaviti operatoru prijenosnog sustava ugovorne rasporede svih članova svoje bilančne grupe za dan isporuke u skladu s pravilima o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta“.</p>	<p>NIJE PRIHVAĆENO Voditelj bilančne grupe dostavlja ugovorni raspored koji obuhvaća prekograničnu razmjenu HOPS-u sukladno Pravilima o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta.</p>
<p>Članak 7.</p>	<p>Lapsus calami u st. 1 – umjesto „...odobrava operatora prijenosnog sustava“, staviti „odobrava operator prijenosnog sustava“</p>	<p>PRIHVAĆENO</p>
<p>Članak 9.</p>	<p>Što točno podrazumijevaju ove procedure iz radnog priručnika ENTSO-E? Možda ne bi bilo loše ostaviti da to i dalje eksplicitno piše i u čl. 75?</p>	<p>NIJE PRIHVAĆENO Nije potrebno raspisivati u Pravilima.</p>

<p>Članak 11.</p>	<p>CRODUX PLIN d.o.o. kao Opskrbljivač koji povećava udio na tržištu električne energije svoje poslovne procese planira na temelju propisa uključujući Pravila organiziranja tržišta električne energije (Pravila) koja su donesena 30. listopada 2015. godine. U pravilima je navedeno da će se odredbe vezane uz bilančne grupe početi primjenjivati sa 1. svibnja 2016. godine. Temeljem ove odredbe CRODUX PLIN d.o.o. već više od 6 mjeseci planira povećanje udjela na tržištu i smanjenje troškova uravnoteženja uključivanjem u bilančnu grupu.</p> <p>Odgoda primjene članka o bilančnim grupama prema članku 11. Prijedlog izmjena i dopuna uzrokovala bi značajne financijske troškove što smatramo nepoštenim, pogotovo ukoliko se uzme u obzir da je prijedlog izmjena i dopuna objavljen 14. travnja 2016. godine, a same Izmjene i dopune stupile bi na snagu tijekom svibnja 2016. godine što je manje od 30 dana prije početka primjene samih Pravila.</p> <p>Ovim Izmjenama i dopunama Pravila ponovno se odgađa primjena upravo onog dijela odredbi kojima je propisan novi model uređenja tržišta električne energije (Model bilančnih grupa), što je neprofesionalno od strane donositelja ovih Pravila, koji takvim postupanjem nanosi štetu sudionicima na tržištu koji su svoje poslovanje, u prvom odgodnom roku primjene propisa, pripremili za nove procedure. Ovakvi propusti, nepravilnosti i nomotehnička rješenja koje HROTE primjenjuje, protivna su zakonskim načelima i propisanim obvezama koje se HROTE obvezan pridržavati u okviru javnih ovlasti koje su mu istima utvrđene. Zaključno smo mišljenja da se donositelj akta mora pridržavati propisa koje donosi i pravovremeno se pripremiti za provedbu istih.</p> <p>Slijedom navedenog, predlažemo izmjenu ovog članka u kojem odgodom primjene neće biti obuhvaćene odredbe Pravila koje reguliraju Model bilančnih grupa.</p>	<p>NIJE PRIHVAĆENO</p> <p>HROTE je pokrenuo postupak javne rasprave vezano za izmjene i dopune Pravila organiziranja tržišta električne energije. Budući da povezani podzakonski akti (Pravila uravnoteženja elektroenergetskog sustava, Metodologija za obračun energije uravnoteženja te izmjene i dopune Pravila nadomjesnih krivulja opterećenja) nisu doneseni, tržišni sudionici nisu mogli dobiti cijelu sliku mogućih troškova koji proizlaze iz novih obračuna.</p> <p>Slijedom navedenog, neki tržišni sudionici su tražili odgodu primjene novog modela bilančnih grupa kako bi prilagodili svoje poslovanje te informacijske procese novim podzakonskim aktima kada budu doneseni.</p> <p>HROTE je bio u mogućnosti krenuti s novim modelom tržišta EE od 01. lipnja 2016. (rok iz POTEE) ali ne donošenje povezanih podzakonskih akata dovelo bi do situacije stupanja na snagu Pravila koja se ne mogu provesti zbog nepostojanja ostalih podzakonskih akata te je zbog toga odgođena primjena modela bilančnih grupa za 01. rujan 2016.</p> <p>HROTE ne može utjecati na ostale energetske subjekte odgovorne za donošenje podzakonskih akata, te smatramo neistinitim tvrdnje da je HROTE napravio propuste i nepravilnosti. Upravo zbog nepostojanja cijele slike obračuna energije uravnoteženja bilančnim grupama HROTE čini uslugu svim tržišnim sudionicima da, nakon donošenja relevantnih podzakonskih akata, budu spremni na nove obračune energije uravnoteženja.</p>
-------------------	---	--